

این روستا دریاچه دارد آب ندارد!

نسیم جهادی چهره «گورچین قلعه» رامی نوازده

جهادگران در گروه‌های تخصصی به هموطنان کم‌برخوردار خدمات رسانی می‌کنند

اردوهای جهادی که با هدف محرومیت‌زدایی در روستاهای مختلف ایران برگزار می‌شوند، اتفاقات خوبی هستند که ابتدا میزان مطالبه‌گری ساکنان مناطق محروم را بالا برده و به تبع آن موجب توانمند شدن روستائینان می‌شود. بر همین اساس برپایی اردوی جهادی در مناطق مرزی آذربایجان غربی به عنوان حرکتی در مسیر امیدآفرینی و تحقق مردمی‌سازی خدمات دولتی با استفاده از همه ظرفیت‌ها، گام بلندی در جهت شکوفایی اقتصاد در این مناطق است. محرومیت در روستاها و نقاط مرزی آذربایجان غربی که ناشی از عقب‌ماندگی‌های سال‌های گذشته و عوامل متعددی از جمله جنگ تحمیلی، صعب‌العبور بودن بسیاری از روستاها و شاید طول و گسترده بودن این استان است، موجب شده تا اغلب مسئولان و نهادهای مردمی از زن و مرد گرفته تا پسر و جوان آستین همت را بالا بزنند تا برای رفع کاستی‌ها هر کاری که می‌توانند انجام دهند. در کنار این اقدامات مدت زیادی است که جهادگران این استان سعی می‌کنند در قالب اردوهای جهادی با اخصای نیازمندی‌های ساکنان مناطق مختلف و تلاش برای رفع این موارد و مشکلات موجب دلگرمی و خرسندی آنان شوند.

چندی پیش بود که یک کاروان اردوی جهادی به همت اداره کل امور بانوان و خانواده استانداری و جهاد کشاورزی آذربایجان غربی به روستای «گورچین قلعه» به معنی قلعه کبوترها در بخش انزل در ۷۰ کیلومتری شهر ارومیه رفت تا ضمن گوش دادن به درد دل‌های ساکنان این روستا نسبت به رفع مشکلات آنان گام‌های اساسی بردارد. بر همین اساس میز خدمت ادارات کل آموزش و پرورش، بهزیستی، بسیج حقوقدانان، دانشگاه علوم پزشکی، کمیته امداد، شرکت برق، جهاد کشاورزی، بسیج جامعه پزشکی، سازمان انتقال خون و سایر نهادهای ادارات با استقرار در مسجد این روستا به ارائه خدمات به ساکنان این منطقه محروم مبادرت کردند.

در این اردوی جهادی خدمات پزشکی و معاینه چشم و همچنین کنترل فشار خون و قند ساکنان روستا در کنار اهدای خون روستائیان انجام شد و پاسخگویی به کمبودها و گرفتاری روستائیان از طریق ارتباط تلفنی ایجاد شده با مدیران کل دستگاه‌های مختلف از سوی مدیر کل امور بانوان و خانواده استانداری و تلاش برای حل مشکل قطعی تلفن ثابت در این روستا و نیز مضرّات مربوط به آب و فاضلاب از حواشی این اردوی جهادی بود.

کمبود آب و مهاجرت روستائیان

این اردو فرصتی بود تا مسائل و مواردی که مردم روستا علاقه‌مند بودند منعکس، جمع‌بندی و ثبت شوند تا در روزها و ماه‌های آینده با پیگیری جهادگران و به میدان آوردن مسئولان درصدد تحقق خواسته‌ها و رفع گرفتاری باشند. یکی از اعضای شورای اسلامی این روستا در حاشیه این اردوی جهادی با بیان مشکلات ساکنان گفت: «مشکل آب شرب و نداشتن تصفیه خانه مناسب و همچنین آب کشاورزی کافی موجب شده است روستائیان اقدام به مهاجرت کنند.»

حمید درگاهی افزود: «این روستا پیش‌تر دارای ۳۵۰ خانوار با ۲ هزار جمعیت بود که اکنون به علت کمبودها با مهاجرت به حاشیه شهر، ساکنان به ۱۲۰ خانوار و ۳۵۰ نفر کاهش یافته است.»

وی معتقد است بهترین راهکاری که می‌تواند موجب دسترسی مردم این منطقه به آب شرب سالم و بدون رسوب باشد انتقال مسئولیت تأمین آب این روستا به شهرستان سلماس است.

به گفته عضو شورای اسلامی روستای گورچین قلعه، این روستا از آب سد رولا قحابه دارد و می‌تواند از آب آن استفاده کند. ضمن اینکه در زمینه آب مورد نیاز کشاورزی که از سد سلماس تأمین می‌شود توزیع عادلانه و مطلوب نیست، خوب مدیریت نمی‌شود و تأسیسات مناسبی برای این منظور وجود ندارد.

درگاهی افزود: «همسایه‌ها با هم روی موضوع آب درگیر می‌شوند و آموزشی در زمینه مصرف بهینه آب و نحوه آبیاری قطاری به روستائیان داده نشده است.»

وی با بیان اینکه در زمینه راه هم مشکلاتی داریم، ادامه داد:

روستای گورچین قلعه در زمینه راه‌های مشکلات زیادی دارد. استاندار آذربایجان غربی در تابستان سال گذشته به این منطقه آمدند و وقت زیادی هم گذاشتند و شش در خواست به ایشان دادیم که همه آنها مصوب شد. یکی از این درخواست‌ها بهسازی راه قوشچی به سلماس بود که ۱۲ کیلومتر آسفالت شد و بقیه آن باقی مانده است. در زمینه مصرف بهینه آب و نحوه آبیاری قطره‌ای به روستائیان هم آموزش داده نشده است

اردوهای جهادی و برنامه‌ریزی برای رفع مشکلات

گشت و گذار در داخل روستا موجب شد تا گفته‌های عضو شورای این روستا را دیده و لمس کنیم، چراکه خرابه‌های قدیمی که صاحبانشان مهاجرت کرده بودند بیابانگر اوج مشکلات در منطقه بود. طی پیاده‌روی نیم ساعته در روستا اثری از بچه‌ها که شور و نشاط روستاها و شهرها هستند نبود و اغلب افراد روستا افرادی با سن بالای ۵۰ سال بودند. وقتی از ساکنان روستا درباره سوت و کور بودن محل زندگی‌شان سؤال کردیم، گفتند جوانان در این روستا نمی‌مانند، چراکه نه آبی برای شرب هست و نه برای کشاورزی و آنهایی که باقی مانده‌اند اغلب پیرمردها و پیرزن‌ها هستند که خاک و زمین با خاطراتی در این منطقه دارند. حضور مدیر کل امور بانوان و خانواده استانداری آذربایجان در اردوی جهادی روستای گورچین قلعه می‌توانست اتفاق خوبی باشد تا یکی از مسئولان از نزدیک ببیند و بداند مردم در چه وضعیتی هستند. وی بعد از بازدید از روستا با حضور در جمع ساکنان با اشاره به ضرورت ادامه برگزاری این اردوها گفت: «حضور جهادگران و برگزاری اردوهای جهادی که با حضور مسئولان و نخبگان استانی انجام می‌شود، باعث خواهد شد تا مسئولان بیشتر و دقیق‌تر از وضعیت اقشار مختلف مردم اطلاع یابند و مسیر برای برنامه‌ریزی‌های آینده هموار تر شود و به صورت خاص، هر اداره و نهاد و سازمانی تکلیف خود را در مقابل مردم و کمبودهایشان می‌فهمد.» نیر الهامی با بیان اینکه این اردوها و رسیدگی و احصای مشکلات مناطق محروم شهرستان‌ها باید به رفع مشکلات موجود بینجامد، افزود: «این اقدامات لازم است چون موجب حرکت در مسیر محرومیت‌زدایی و امیدآفرینی می‌شود که از برنامه‌های دولت‌هاست.» وی با گرامیداشت یاد و خاطره ۴۰ شهید این روستا گفت: «دستگاه‌های اجرایی باید تمام توان خود را برای حل مشکلات روستائیان و ارتقای سطح رفاه و معیشت آنان به‌خصوص رفع مشکلات بانوان به کار گیرند.» الهامی با اشاره به نقش بانوان در خانواده به عنوان ستون و محور افزود: «نقش زن در ایجاد آرامش و سلامت خانواده بسیار تعیین‌کننده و راهگشاست. اگر در روستاها بانوان از خدمات رفاهی و آسایشی برخوردار باشند به تبع آن سایر اعضای خانواده نیز از این آرامش و امنیت برخوردار می‌شوند. حمایت و توانمندسازی زنان باعث رونق و شکوفایی بیشتر اقتصادی روستاها و در نتیجه پایداری و دوام سکونت در روستاها می‌شود.» این مسئول با تأکید بر حرکت بانوان روستا به سمت مشاغل خانگی و تشکیل صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی در این منطقه افزود: «وقتی زنان بتوانند در یک حرفه یا شغل تخصص داشته باشند می‌توانند قدرت خانواده را بالا ببرند و بخش اعظمی از مشکلات را رفع کنند.» گذشته‌های دور این بانوان بودند که در هر کاری در کنار مردان بوده و از کشاورزی و دامداری و نساجی و تولید پارچه گرفته تا تولید فرش، گلیم، لبنیات و... بخش اعظمی از چرخ اقتصاد را به حرکت در می‌آوردند.»

نقش زن در ایجاد آرامش و سلامت خانواده بسیار تعیین‌کننده و راهگشاست، اگر در روستاها بانوان از خدمات رفاهی و آسایشی برخوردار باشند به تبع آن سایر اعضای خانواده نیز از این آرامش و امنیت برخوردار می‌شوند. حمایت و توانمندسازی زنان باعث رونق و شکوفایی بیشتر اقتصادی روستاها و در نتیجه پایداری و دوام سکونت در روستاها می‌شود

یکی از بانوان این روستا که مستمری بگیر کمیته امداد است معتقد است حضور مسئولان در میان روستائیان باعث دلگرمی و امیدواری‌شان می‌شود.

وی که خودش را فاطمه معرفی کرد، گفت: «هزینه‌های مراجعه به شهر و دریافت دارو و درمان بالاست و حضور تیم‌های پزشکی هر چند ماه یکبار در روستا می‌تواند کمک خوبی به قشر محروم این منطقه کند.»

این بانو، هر ماه مبلغ ناچیزی مستمری از کمیته امداد می‌گیرد و اعطای تسهیلات خوداشتغالی با شرایط آسان، آموزش مشاغل خانگی و اشتغال زنان روستا برای افزایش درآمد در خواست وی از مدیر کل امور بانوان و خانواده استانداری است.

«استاندار آذربایجان غربی در تابستان سال گذشته به این منطقه آمدند و وقت زیادی هم گذاشتند و شش درخواست به ایشان دادیم که همه آنها مصوب شد که یکی بهسازی راه قوشچی به سلماس بود که ۱۲ کیلومتر آسفالت شد و بقیه آن باقی مانده است.»

به گفته این عضو شورا، بعد از آسفالت این راه، شانه خاکی چون از خود راه اصلی مرتفع‌تر است موجب چپ شدن خودروها می‌شود و این موضوع به مسئول راهداری اعلام شده است اما به حرف ما بهایی نمی‌دهند. جهادگران در زمینه‌های مختلف از جمله آموزش حرفه و فن و توانمند کردن زنان روستا اقدامات خوبی داشتند، اما دردهای تلنراننده، اجازه نمی‌دهد در زمان کوتاه مشکلات را به یکباره رفع کرد.

ایجاد اشتغال در کشاورزی

یکی از نیازهای روستائینان کار و اشتغال است. بر اساس آمار ۳۳ درصد اشتغال آذربایجان غربی در بخش کشاورزی است و همین مسئله میزان حمایت از بخش کشاورزی را بیش از پیش نمایان می‌کند.

معاون بهسود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان غربی در حاشیه برپایی میز خدمت در این اردوی جهادی با بیان اینکه ۳۲ درصد اشتغال استان در بخش کشاورزی است، گفت: «توسعه روستاهای مناطق محروم و فعال کردن اقتصاد آنها نیازمند یک اقدام جهادی است، چراکه گسترش کشاورزی مدرن در روستاها، مهاجرت معکوس از شهر به روستا و ایجاد اشتغال روستایی را فراهم می‌آورد.» جعفر وحدت تأکید کرد: «تأمین غذایی شهروندان مهم‌ترین اولویت راهبردی جهاد کشاورزی است که باید با برنامه‌ریزی هرچه بهتر و بیشتر در جهت ارتقای امنیت و رفاه غذایی مردم تلاش و حرکت کنیم.»

معاون بهسود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان غربی افزود: «اهداف اصلی مجموعه، دانش بنیان‌سازی بخش کشاورزی با نفوذ علم و فناوری به این بخش، مشارکت جدی در احیای دریاچه ارومیه، توسعه کشت‌های مترکم گلخانه‌ای و گیاهان دارویی، توسعه کشت قراردادی، اصلاح و نوسازی باغات، افزایش کمی و کیفی محصولات کشاورزی، سبندار شدن اراضی کشاورزی به منظور تثبیت مالکیت و جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی، تقویت صادرات محصولات و سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، افزایش درآمد بهره‌برداران، رفع موانع سرمایه‌گذاری در این بخش و به طور کلی توسعه کشاورزی پایدار در استان است.»

سواحل برای پذیرایی از گردشگران

روستای گورچین قلعه روستایی در مجاورت کامل با دریاچه ارومیه است، همه ارومیه‌ای‌ها این منطقه را به نام «کاخ» داشتی و سواحل زیبای آن می‌شناسند.

هر چند عقب‌نشینی آب دریاچه ارومیه باعث کاهش حضور گردشگران در این نقطه و پایین آمدن تردد آنان در روستا شده است ولی همچنان عاشقان دریاچه، بی‌تاب و بی‌قرار گذراندن شب‌های گرم تابستان در جاذبه‌های در سواحل واقع در این روستا هستند.

باغ‌های گردو، بادام و انجیر در سراسر مسیر این روستا تا دریاچه ارومیه که کمتر از دو کیلومتر می‌شود به چشم می‌خورد که در مسیر منبع‌های آب و ایستگاه‌های پمپاژ نیز پنهان از چشم نمی‌ماند.

به گفته روستائیان و مسئولان، این روستا در سه دهه قبل که خبری از بحران کم آبی برای دریاچه نبود یکی از روستاهای گردشگرپذیر استان آذربایجان غربی به شمار می‌آمد که رونق گردشگری موجب رونق زندگی در این منطقه شده بود.

با بروز بحران کم آبی، کاهش آب‌های زیرزمینی و سطحی و طوفان‌های نمکی دیگر زندگی در این منطقه به کام روستائیان شور شد و کشاورزی هم رونق خود را از دست داد.

دوری از مرکز شهر ارومیه می‌توانست به تنهایی دلیل کافی برای مهاجرت روستائیان باشد اما جنگ سر آب و شیطنت‌های صورت گرفته در تخصیص اندک آب موجود به باغات که اوج گرفت باعث شد تا مهاجرت‌ها آغاز و کشاورزی و دامداری هم کم رونق شود.

با این تفاسیر، برگزاری اردوهای جهادی و برنامه مشارکتی برای میز خدمت با هدف بررسی مشکلات و پاسخگویی مسئولان به نیازهای روستائیان، سرعت بخشی در خدمات‌رسانی و ارتقای کمی و کیفی سطح خدمات به مردم در روستاها و دیدار بدون واسطه و به صورت مستقیم مردم با مسئولان از جمله کارهایی است که رضایتمندی مردم را به همراه دارد.

در این اردوی جهادی مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان نوید رفع مشکل آب شرب این منطقه را به روستائیان داد که امید است با تحقق آن آرزوی ۳۰ ساله ساکنان این منطقه و دسترسی به آب آشامیدنی سالم و بدون رسوبات و باکیفیت محقق شود.

گروه‌های جهادی برنامه‌ریزی کرده‌اند هر از گاهی به روستای گورچین قلعه که ۳۵۰ نفر جمعیت دارد و در ۷۰ کیلومتری شهرستان ارومیه واقع شده است بروند و نیازهای آن را رفع کنند تا دوباره سرزندگی به این منطقه بازگردد.